

हर्षज पाटकर

विलोक - ६

इरावती पाटकर

साहित्य
प्रतिष्ठान®

विलक-6

हर्षज पाटकर
इरावती पाटकर

ई साहित्य प्रतिष्ठान

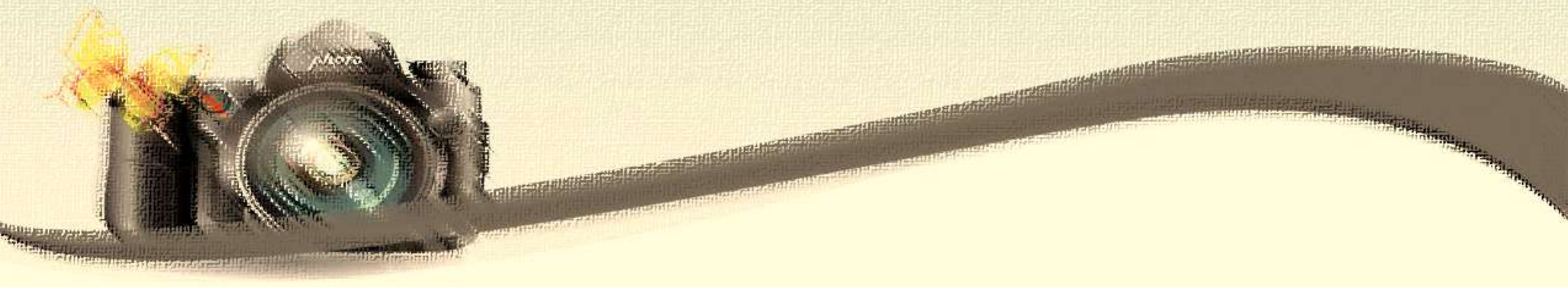

पुस्तकाचे नांव : क्लिक - 6
छायाचित्रकार : हर्षज पाटकर
लेखन, शब्दांकन : हर्षज पाटकर, इरावती पाटकर
मांडणी- सजावट : Last Bench Design
Email : iraharsh@gmail.com
Website :- www.touchthroughlens.com
Facebook :- https://www.facebook.com/Touchthroughlens

(ह्यात फोटोग्राफी संदर्भातील काही शब्दांचा वापर मुद्दाम इंग्रजी ठेवला आहे आणि सोबत त्याचा मराठी अर्थही जोडला आहे. कारण तुम्ही ह्या संदर्भात प्रयोग करत असताना तुम्हाला इंग्रजी शब्दांमुळे माहिती मिळवणे सोपे होईल.)

या पुस्तकातील छायाचित्रांचे व लेखनाचे सर्व हक्क लेखकाकडे सुरक्षित असून पुस्तकाचे किंवा त्यातील अंशाचे पुनर्मुद्रण किंवा रूपांतर करण्यासाठी लेखकाची लेखी परवानगी घेणे आवश्यक आहे. तसे न केल्यास कायदेशीर कारवाई होऊ शकते.

प्रकाशक : ई साहित्य प्रतिष्ठान < esahity@gmail.com >

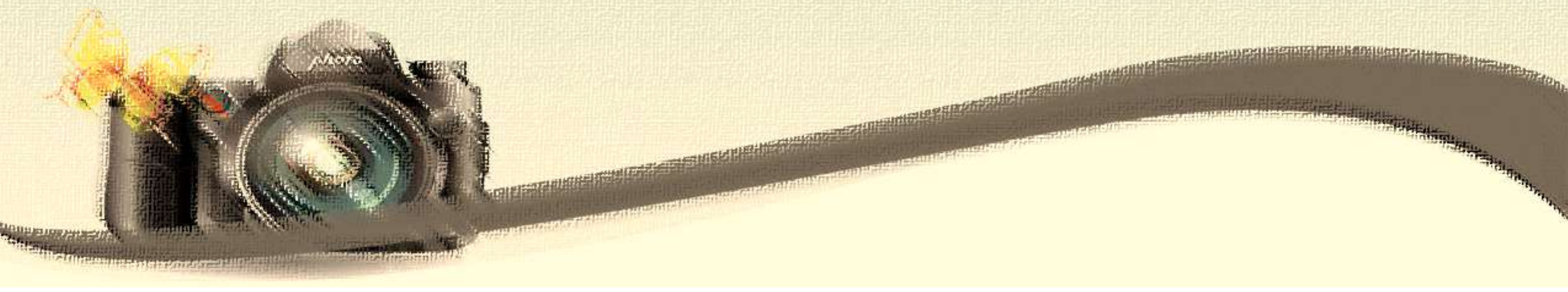
© esahity Pratishtan® 2015

www. esahity. com

- विनामूल्य वितरणासाठी उपलब्ध.
- आपले वाचून झाल्यावर आपण हे फ़ॉरवर्ड करू शकता.

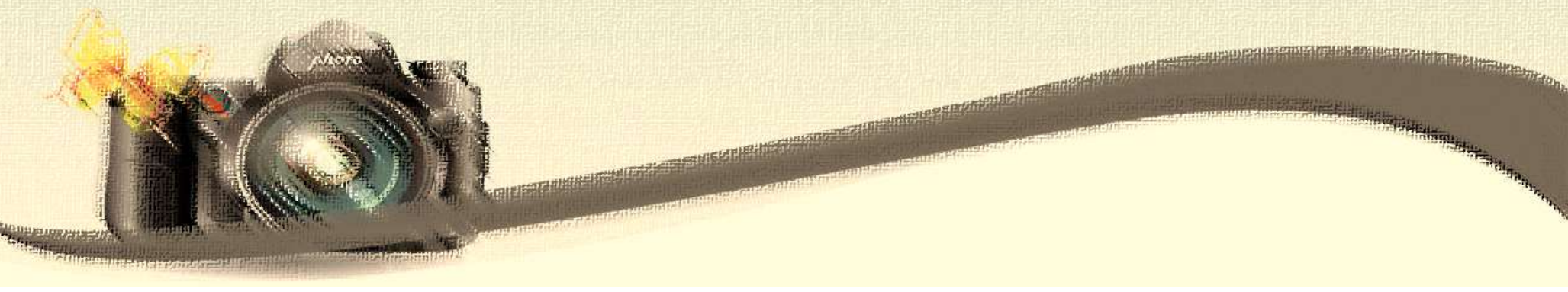

हे पुस्तक इतर वेबसाईटवर ठेवण्यापुर्वी किंवा वाचना व्यतिरिक्त याचा इतर कोणताही वापर करण्यापुर्वी ईसाहित्य प्रतिष्ठानची लेखी परवानगी आवश्यक आहे.

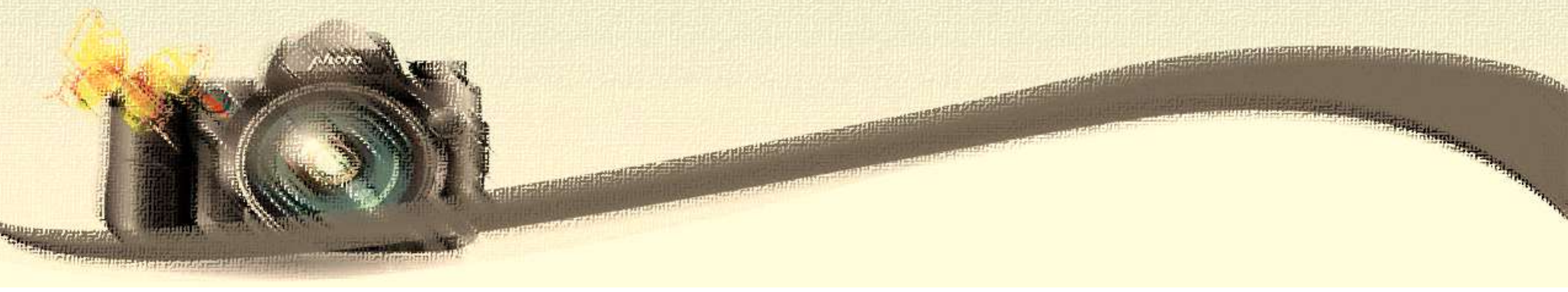
क्लिकच्या मागील म्हणजेच पाचव्या भागात आपण तांत्रिकदृष्ट्या फोटोमध्ये काय सुधारणा करता येऊ शकतात ह्याचा विचार केला... आणि ह्या भागात आपण कॅमेरामध्ये असणारे निरनिराळे मोड म्हणजेच विभाग जाणुन घेणार आहोत... हेच निरनिराळे विभाग आपल्या चांगल्या फोटोच्या यशाचे भागीदार असतात... परंतु कित्येकदा आपल्याला ते माहीतच नसतं ... म्हणून आपण बरेचदा एखाद्या सुंदर फोटोला कॅमेरामध्ये जेरबंद करतांना चूक करून जातो आणि स्वतःला दोष देतो... परंतु आता ह्या सगळ्या विभागांची आणि त्यांच्या चिन्हांची आपण ओळख करून घेतली कि आपल्याला प्रयोग करायला कोण रोखू शकणार...

तर बघुया काय आहेत हे कॅमेरा मोड आणि त्यांची चिन्ह:-

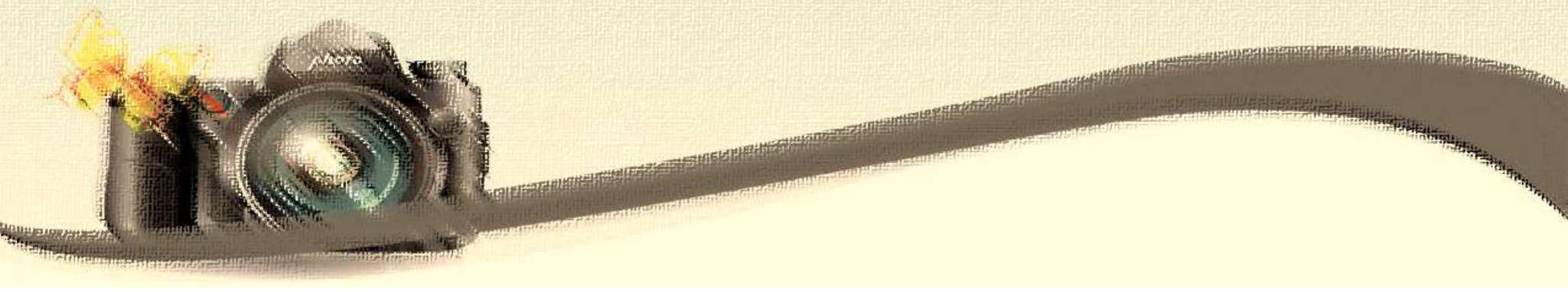
शुटींग मोड आणि टेक्निक्स:-

1. ऑटोमॅटिक मोड
2. पोर्ट्रेट मोड
3. मॅक्रो मोड
4. लँडस्केप मोड
5. स्पोर्ट्स मोड
6. नाईट मोड
7. मूव्ही मोड
8. विविध डिजिटल मोड
9. सेमी ऑटोमॅटिक मोड
10. मॅन्युअल मोड

शुटींग मोड आणि टेक्नक्स

आजकाल जर तुम्ही जिथे जिथे पाहाल तिथे तुम्हाला फोटोग्राफीच्या क्षेत्रात बरीच मोठी क्रांती झालेली दिसेल ... आमच्या लहानपणी आम्ही एखादा फोटो काढायचा म्हटला तर मग फोटो स्टुडीओमध्ये जाउन एखाद दुसरा फोटो काढणार... बरेचदा तर कॅमेरा समोर उभे राहायचे ह्या विचाराने उगीच नव्हस व्हायला व्हायचं आणि जरा परमेश्वराने ठीक ठाक चेहरा दिला असला तरी फोटो मात्र अगदी चंबूगबाळ्यासारखा यायचा... कोणाला दाखवायचा म्हटलं तरी कसंनुसं व्हायचं.... पण आता तर शेकडो कॅमेरे उपलब्ध आहेत आणि म्हणूनच आम्ही न लाजता न भिता सेल्फी पण काढू शकतो... आता तर फोन मधला कॅमेराहि उत्तम सोबती झालाय आपला... त्यातलाच जरा वरच्या आवृत्तीचा म्हणजे पॉइंट एन्ड शूट कॅमेरा... ह्यात तर आपल्या हौस भागवता येतील असे सगळे फीचर्स दिलेले आहेत विज्ञानाने.... आणि आपल्याला फार काही फोटोग्राफीच्या टेक्निकल बाबीतलं कळत नसलं जरी; तरी मस्त ऑटो मोडवर कॅमेरा ठेऊन आपलं बरं चालू शकतं... मस्त काम निघू शकतं ....

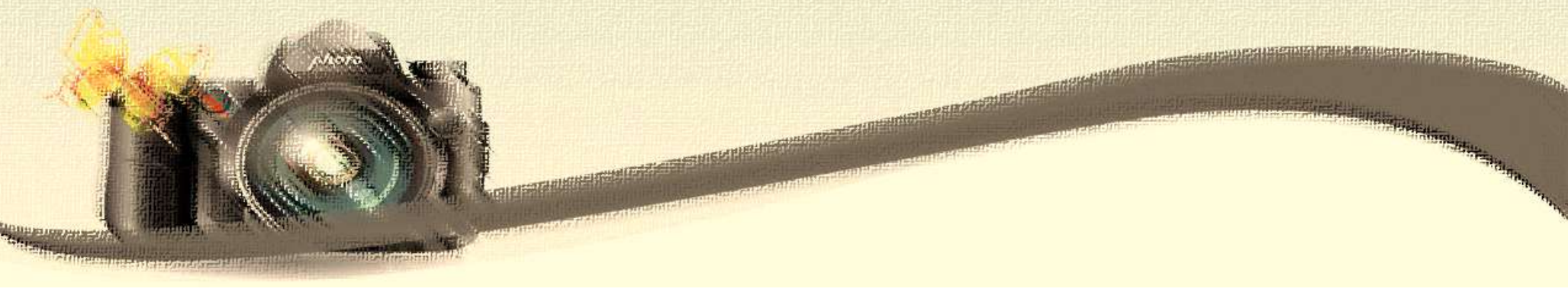
ऑटो मोड खरंतर आपल्या सारख्या हौशी फोटोग्राफर मंडळींसाठी पर्वणीच आहे... आता आपण बघूया कि ह्या ऑटो मोड बरोबर हि अजून कसली बरं चिन्ह आपल्या कॅमेरावर दिलेली असतात ... अनेकदा तर अशी चिन्ह आणि फीचर्स आपल्या स्मार्ट फोनवरही सापडतात हल्ली... आपण जर ह्या चिन्हांची ओळख करून घेतली तर फोटो काढतांना ते आपले मित्रच ठरतील नाही का?

तर मग चला तर आपल्या नव्या दोस्तांची ओळख करून घेऊया... म्हणजेच डायल वरच्या चिन्हांची ओळख करून घेऊया... आता तुम्ही विचार कराल कि ह्या चिन्हांना मी मित्र का बरं म्हटलं असेल बुवा... जसे मित्र आपल्याला कठिण प्रसंगात मदत करतात ना तसेच फोटो काढतांना हे मोड आपल्याला मदत करतात.

आता तसं बघायला गेले तर ह्या डायल वर असलेल्या प्रत्येक चिन्हाची स्वतःची अशी क्षमता आहे. म्हणजे जसे महाभारतात पांडव जरी पाच असले तरी प्रत्येकाचं स्वतःचं असं एक वैशिष्ट्य होतं... जसं कि युधिष्ठिर हा धर्मनि वागणारा, भीम हा बलशाली गदाधारी, अर्जुन हा श्रेष्ठ धनुर्धारी नकुल हा तलवारबाजी आणि सहदेव हा भालाफेकीमध्ये तरबेज होता ...

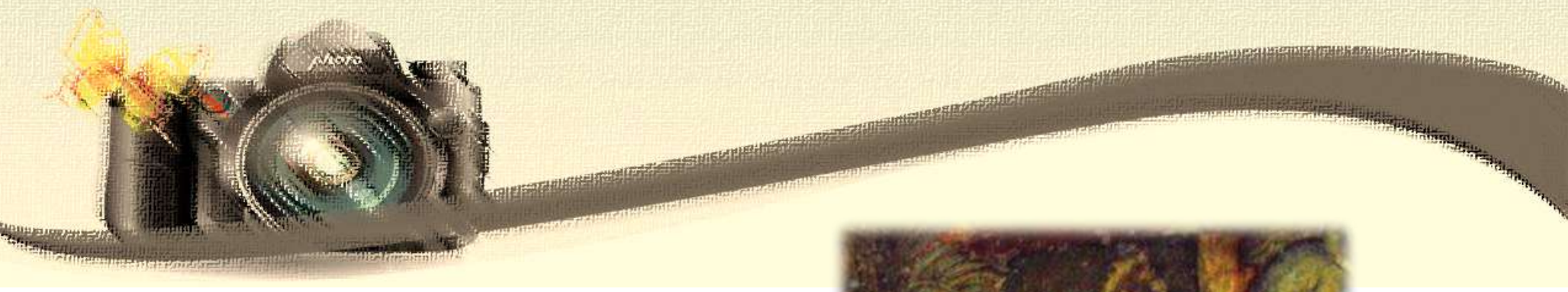

तसंच काहीसं हि कॅमेरावरची चिन्ह असतात. आणि त्यांचा सेनापती असतो ऑटो मोड जो कि ह्या सर्व गोष्टींमध्ये तरबेज असतो. आता हे सगळं नक्की काय आहे ते विस्तृतपणे जाणून घेऊया ...

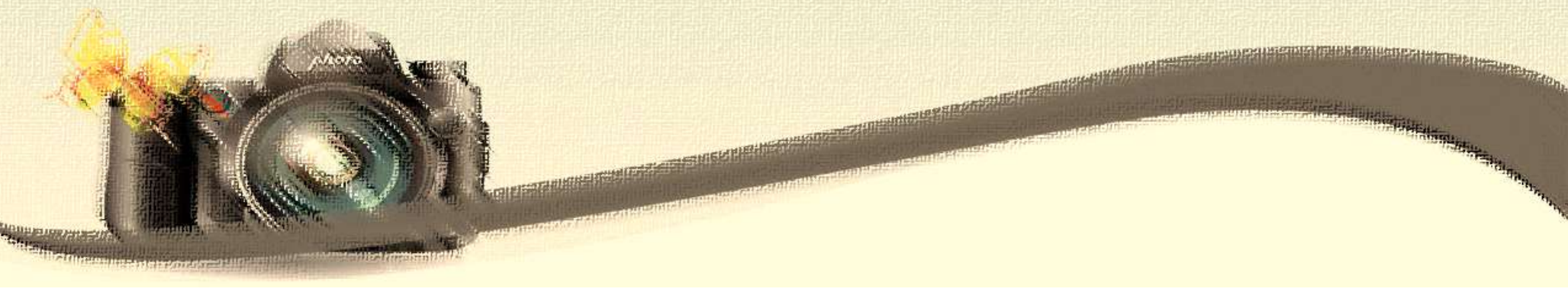
ऑटोमॅटीक मोड

ऑटोमॅटीक म्हणजे एखादे काम तुम्हाला कसल्याही सूचना न द्याव्या लागता आपोआप होऊन जाणे. हे ऑटो मोड बरोबबर सांगतात कि कसे अचूक परिमाण पकडून योग्य फोटो काढायचा.... ऑटो मोड मध्ये असतांना कॅमेरा आपोआप शटर स्पीड निवडतो, आय एस ओ, व्हाईट बॅलन्स, फोकस आणि फ्लाश सगळं अचूक निवडतो आणि आपल्याला तुलनेने आणि कमी कष्टात एक उत्तम फोटो काढून देतो. आता हा खालचा फोटो एक उत्तम उदाहरण आहे कमी प्रकाशातही मिळालेल्या एका उत्तम फोटोचे...

ह्यासाठीचे सेटिंग आहे अपेचर $f/3.5$, शटर $1/8$ आय एस ओ ४००

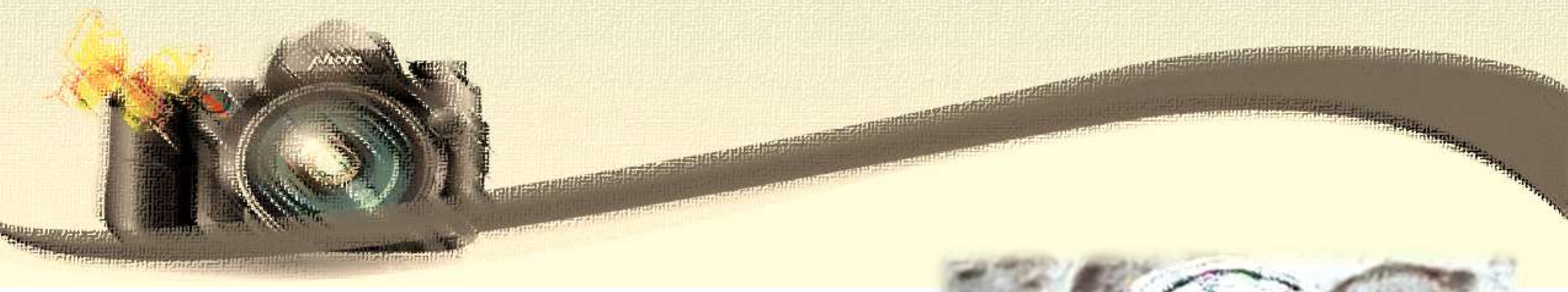
पोट्रेट मोड

पोट्रेट मोड आता ह्या मोडसाठी वापरलेले चिन्ह एक चेहरा आहे त्यावरून तुमच्या लक्षात आलेच असेल कि हा मोड लोकांचे फोटो काढण्याकरिता जातो. तुम्ही मोड निवडलात कि कॅमेराला कळते कि आता तुम्हाला कश्याप्रकारचे सेटिंग लागणार आहे... कॅमेरा आपोआप जास्त अपेर्चर निवडतो ज्यामुळे ज्या माणसाचा आपण फोटो काढणार आहोत त्या मागचे बॅकग्राउन्ड आऊट ऑफ़ फोकस होते ... आणि तुमचा सब्जेक्ट फक्त फोकस मध्ये राहतो. पोट्रेट मोड तुम्ही फोटो काढत असलेल्या व्यक्तीचा स्किन टोन सुद्धा निट सांभाळते. आणि तुम्हाला अत्यंत नैसर्गिक फोटो देण्याचा प्रयत्न करते....

दान पावले बाबा दान पावले
वासुदेव आला नि वासुदेव आला
सकाळच्या पारी हरिनाम बोला....
देवा वासुदेवा ... कुठे आहेस रे बाबा.... अरे एकेकाळी आमची
बालपणीची पहाट समृद्ध करणारा तू हल्ली हाकेला सुद्धा सापडेना
झालास रे.... खरच आम्ही इतके पुढे गेलो की तू कुठेतरी
आमच्या बालस्मृतीत हरवून गेलास... येत जा बाबा अधुन मधुन....
निदान फोटोत तरी दिसशील तरी पहाट अरुणोदयाने होईल
आमची... असे वाटतं आता तर आमची पहाट फकत स्मार्ट
फोनच्याच गजरावर घूमते ...आता ह्या वासुदेवाच्या फोटोसाठी
निवडलेले अपेर्चर आहे $f/4.2$, शटर $1/100$ आणि आय एस ओ
 400 . आता कमी अपेर्चर ठेवल्याने माणसाच्या चेहऱ्यावर पूर्ण फोकस ठेवणे सोपे गेलेय

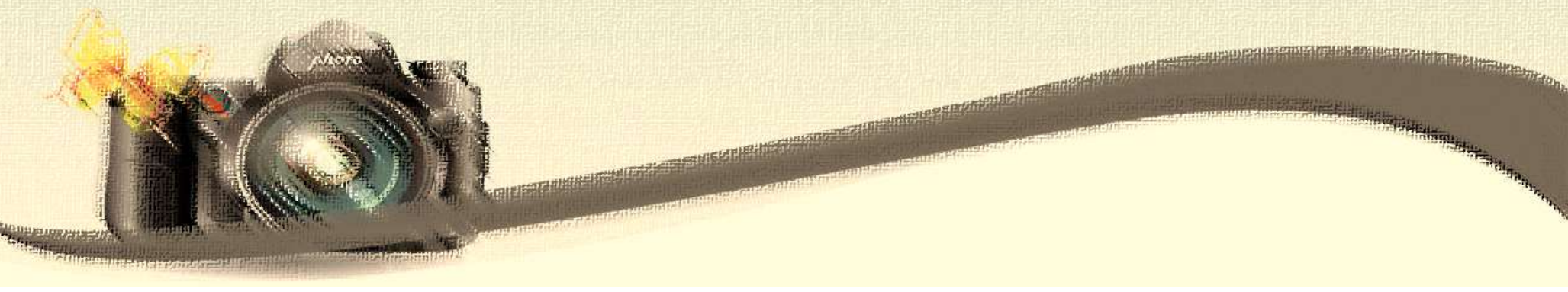

आता हा फोटो मात्र तो संध्याकाळच्या वेळेचा आहे. ह्यासाठीच अपेर्चार मोड सेटिंग आहे **f/५.६ शटर १/१० आणि आय एस ओ ५००**. ह्यात आय एस ओ जास्त आणि शटर स्पीड कमी ठेवल्याने कॅमेरातून बर्यापैकी उजळसा फोटो येतो....

असंच एकदा रोड ट्रिप करतांना मला ही व्यक्ती दिसली... पूर्वी असे दागीने घातलेल्या बाया अनेकदा नजरेत पडत... पण आता तो काळही राहिला नाही आणि ती वेळही बदलत गेलीय... त्यामुळे अशी माणसे दिसणं सुद्धा दुर्मिळ झालंय ... आणि असं कोणी दिसलच तर पटकन कॅमेरा काढून लोक फोटोच काढतात की... अर्थात मी ही तसंच केलं हे वेगळं सांगायला नकोच....

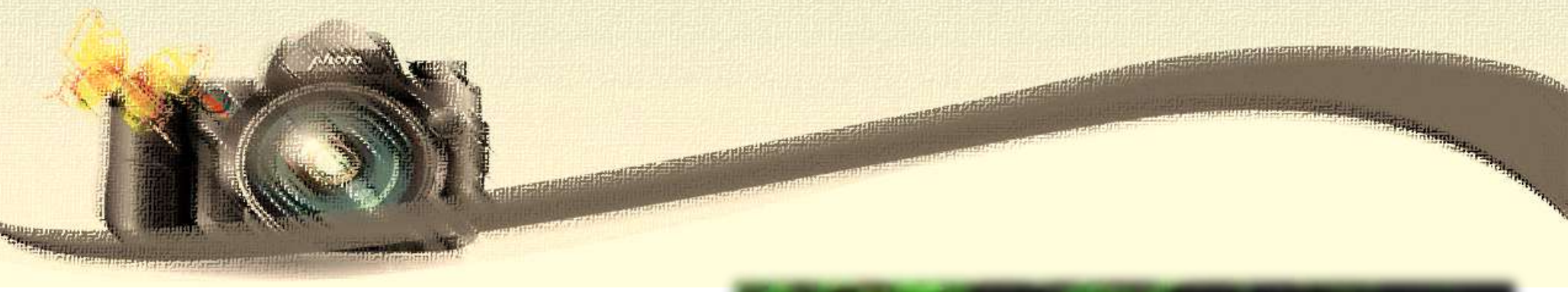

मॅक्रो मोड

मॅक्रो मोड तुम्हांला कधी एखाद्या किड्याचे डोळे एखादा पाण्याचा पारदर्शक थेंब किंवा एखाद्या फुलाची फक्त पाकळी आणि त्यावरच्या बारीक रेषा असे फोटो बघून अचंबित व्हायला होतं का? कधी असा प्रश्न पडतो का कि कसे बरे हे फोटो लोक काढू शकत असतील... इतका सूक्ष्म गोष्टीचा इतका उठावदार फोटो कसा बरं येत असेल. ह्याचं उत्तर आहे मॅक्रो फोटोग्राफी.... जेव्हा तुम्ही तुमच्या कॅमेरा मध्ये असलेला मॅक्रो मोड निवडता तेव्हा कॅमेरा असे काही सेटिंग बदलून टाकतो कि तुम्ही त्याच कॅमेरामधून मॅक्रो म्हणजे अति सूक्ष्मपणे फोटो टिपू शकता... प्रत्येक डिजिटल कॅमेराचे सेटिंग आणि त्यामधले फंक्शन निराळे असतात हे वेगळे सांगायला नकोच... तेवढे तर तुम्ही चाणाक्ष आहातच....

ज्यावेळी तुम्ही हे पॉईंट एण्ड शूट कॅमेरे वापरता तेव्हा एक गोष्ट ध्यानात ठेवायला हवी ती म्हणजे जेव्हा तुमचा कॅमेरा आणि सब्जेक्ट मधलं अन्तर कमी असतं ... अश्यावेळी तुमचा सब्जेक्ट आणि कॅमेरा हा एकमेकांना समांतर (parallel) हवा नाहीतर तुमचा फोटो

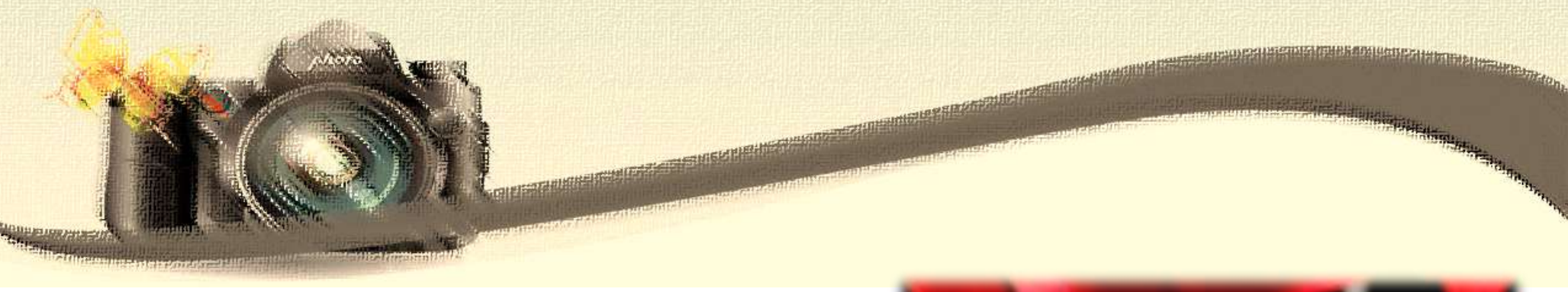

हा आउट ऑफ फोकस दिसतो.... तसच तुम्ही क्लोज- अप फोटोग्राफी करत असता तेव्हा फ्लॅशचा वापर शक्यतो टाळावा नाहीतर फोटो खराब होण्याची शक्यता असते.

आता हा खालचा फोटो पहा जो कॅनन कॅमेरा मधून काढला गेलाय आणि ह्या कॅमेरा मधील मॅक्रो मोड हा माझ्या विशेष आवडीचा आहे ...।

आता तसं बघता हि जंगली फुलं आहेत .... काही मानवी कष्ट न देता निसर्गाच्या मदतीने फुलतात काय ... स्वतःचे लाड स्वतः करत खुलतात काय, डुलतात काय... मला खरं तर आकर्षित करतो ह्यांचा रंग... बरं त्याचा आकारही इतका साजेसा कि दवाचे थेंब निश्चिंत स्थिरावतात ... ह्यासाठीचे सेटिंग आहे अपेचर $f/8.0$ शटर $1/800$ आणि आय एस ओ 800 ..

जास्वंदीचं फुल बाप्पाच्या पावलावर कसं शोभून दिसतं ना तसंच माक्रो फोटोग्राफी मध्येही ते विशेष खुलून येतं .... तसं हे फुल बहुगुणी आहे म्हणूनच कि बाप्पाने सुद्धा त्याला मानाचं स्थान दिलं असेल नाही का?? त्याच्या आकर्षक रंगाने आणि बहुगुणांमुळेच कि काय मलेशिया सारख्या मेहनती देशानेही त्याला राष्ट्रीय फुलाचा दर्जा दिला असावा ... मलासुद्धा हे फुल फार आकर्षित करते ते केवळ त्याच्या रंगामुळेच नाही तर त्याच्या नाजूक पाकळीवरच्या शिरांमुळे ... श्रावणात अस नुकताच पाऊस पडून गेल्यावर हलकंसं ऊन येतं ना तेव्हा पाहायचा ह्या जास्वंदीचा खरा तोरा .... आता ह्या फोटोतल्या फुलासाठी मी खालून अँगल पकडायचा प्रयत्न केलाय आणि ह्यासाठी वापरलेलं सेटिंग आहे **f/४.० शटर १/१६० आणि आय एस ओ ४०० ...**

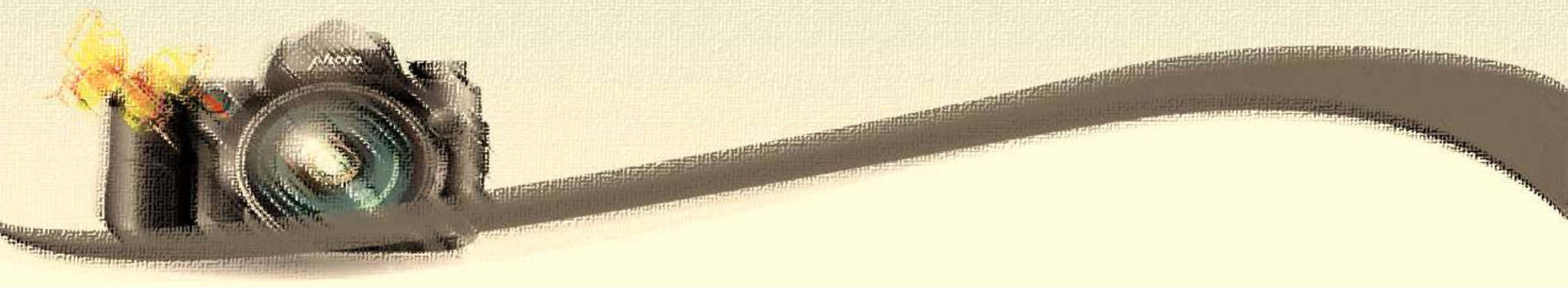

आणि आता हा फोटो बघा फुल तेच जास्वंदीचे; फक्त ह्यासाठी मी आय लेवल अँगल ठेवलाय.... ह्यासाठी वापरलेलं सेटिंग आहे $f/8.0$ शटर $1/1250$ आय एस ओ 400 ... आता तुमच्या हे लक्षात येईल कि कसा माक्रो मोड निवडल्यावर कॅमेरा सातत्याने एकच अपेचर ठेवतोय ... $f/8.0$ आणि आय एस ओ 400 आणि प्रकाशाच्या कमी जास्त प्रमाणावर शटर स्पीड बदलतोय...

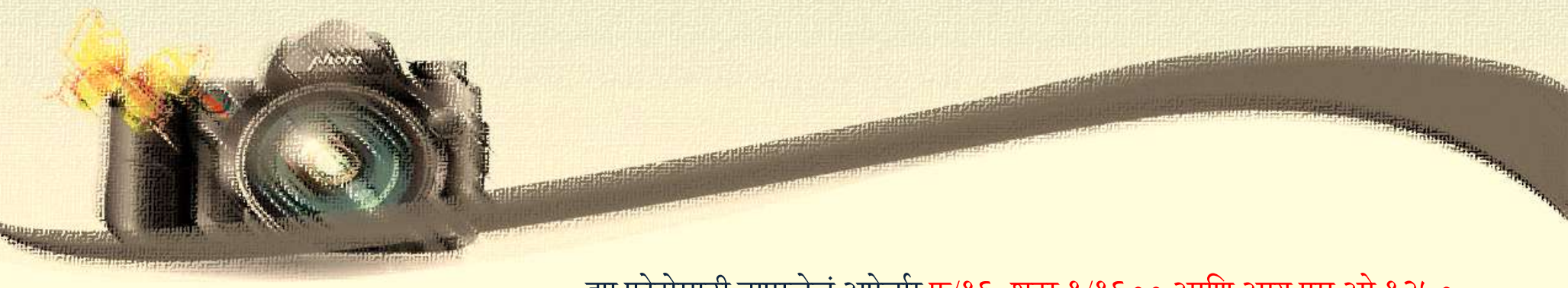

© Harshaj Patkar

लँडस्केप मोड

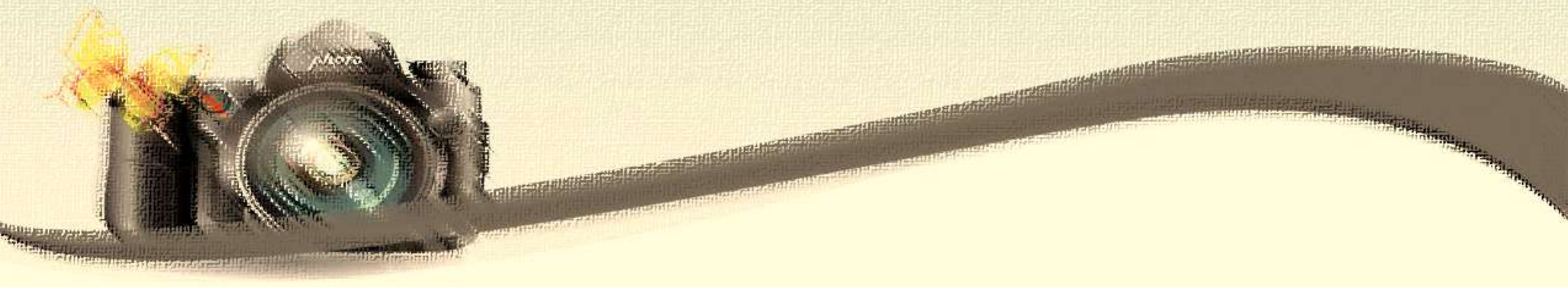
लँडस्केप फोटोग्राफी हा शब्द जणु एक प्रदिर्घता दाखवतो ... जेव्हा तुम्ही हा मोड निवडता तेव्हा कॅमेरातले सेटिंग तुम्हांला हे दाखवून देते कि तुम्हाला ह्या फोटोत एक प्रकारचा शार्पनेस हवा... परतू गम्मत म्हणजे कॅमेरा मात्र पोर्ट्रेट मोडच्या विरुद्ध सेटिंग निवडतो... अपेर्चर कमी निवडतो जेणेकरून जोही देखावा तुम्ही निवडाल तो निट फोकसमध्ये असेल ... हा मोड खरंतर मोठे मोठे देखावे, नद्या, डोंगर असं सगळं एकत्र फोटोत उतरवतांना उपयोगी येतो ... कधी कधी लाईटच्या कमी जास्तपणामुळे कॅमेरा कमी शटर स्पीड निवडतो ज्यामुळे अपेर्चरही कमी होते अश्यावेळी मात्र आवर्जून ट्राईपॉडचा वापर करावा जेणेकरून तुमचा कॅमेरा म्हणजे तुमचा फोटो हलणार नाही ह्यामोडमध्ये काढलेले फोटो पहाता त्यात सॅच्युरेशन जास्त प्रमाणात असते ... आणि फोटोतल्या छटाहि सुंदर पकडलेल्या असतात ... आता हाच फोटो बघा एक मस्त ऑटम मधली पहाट... सृष्टीचा एक वेगळाच पिवळसर लाल रंग दिसून येतो ह्या ऋतूत.... निसर्गाकडे पण काय कमाल रंग असतात नाही... किती शोधा सापडणार नाहीत तुम्हाला कुठल्याही रंगाच्या डब्यात एकदम डिट्टो रंग...

ह्या फोटोसाठी वापरलेलं अपेर्चार **f/१६. शटर १/१६०० आणि आय एस ओ १२५०.**

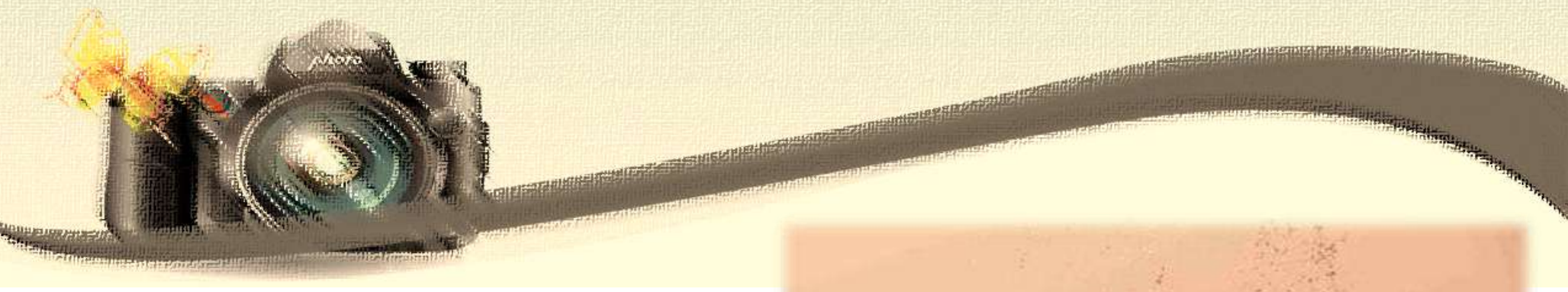
आता हा फोटो निट बघाल तर तुम्हांला लक्षात येईल डोंगराच्या जवळ फोटो थोडा ओव्हर एक्स्पोजड झालाय कारण मीच डार्क एरिया निवडलाय लाईट रीडिंग साठी म्हणजेच एक्स्पोजर त्यामुळेच फोटोतली जी ब्राईट किंवा उजळ बाजू असते ती ओव्हर एक्स्पोज झालीय...

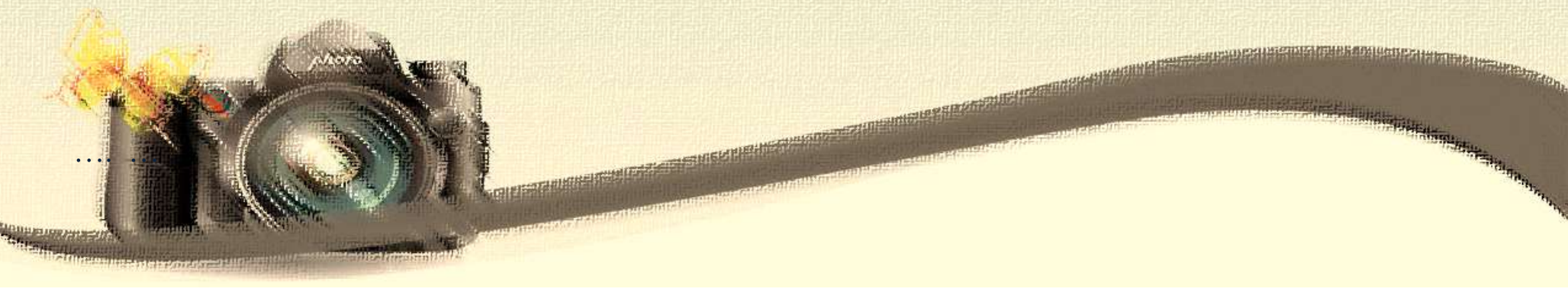
स्पोर्ट्स मोड ✍

आपण अनेकदा आपल्या लाडक्या खेळाडूचा फोटो बघतो... मस्त सिक्सर मारलेला ... गोल करतांना, असा जोरदार हवेत बॉल उडतोय हे सगळे फोटो लाइव्ह शॉट असतात .... ते काही स्टुडीओमध्ये ठरवून काढलेले नसतात ... आणि तसे ठरवून काढणेही शक्य नाही खरंतर .... मग एवढी चपळता आपण आपल्या कॅमेरामध्ये बरोब्बर कशी हेरणार बरं ... आणि अश्या वेळी आपल्या मदतीला येतो हा स्पोर्ट्स मोड... ह्याला कधी कधी अॅक्शन मोड असंही नाव आहे ... कुठलाही हलता ऑब्जेक्ट हा मोड जसाच्या तसा पकडू शकतो आणि तुम्ही त्या थ्रिलिंग शॉटला पुनःपुन्हा अनुभवू शकता.... शटर स्पीड वाढल्याने तो क्षण जसाच्या तसा गोठल्यासारखा तुमच्या कॅमेरामध्ये जेरबंद होतो ... स्पोर्ट्स मोड मध्ये तुम्ही कुठलेही खेळ, प्राणी, उडते पक्षी, पळणारी झाडं क्लिक करू शकता...

आता हाच फोटो बघा नं .... मावळत्या सूर्याच्या साक्षीने
घेतलेला हा फोटो... पाण्यावर एक वेगळीच छटा ठेऊन
जातो.....ह्या फोटोसाठी वापरलेलं सेटिंग आहे **f/८.० शटर**
१/१६०० आणि आय एस ओ २००. खरंतर ह्या फोटोत बघितलं
तर दिसतात उडणारे तुषार आणि वॉटरस्पोर्ट्स जेट स्कीचा आनंद
लूटणारे काही जण... खूप श्रीलिंग आणि मजेचा भाग असतो हा
म्हणे ... पाण्याच्या लाटांवर मनमुराद आयुष्य जगुन घ्या....
म्हणजे हे काही क्षण जे आपले नाहितच जणू .... ते आपण
ह्या पाण्याच्या हवाली करून टाकायचे आणि आपण फकत
बेधुंद जगायचं.... म्हणजे ह्या अश्या
सगळ्या गोष्टी दिसल्या ना की मला एक वेगळीच उर्जा
येते बुआ... आणि आठवतात कवि कुसुमाग्रजांच्या ओळी

आवडतो मज अफाट सागर अथांग पाणी निळे
निळ्या जांभळ्या जळात केशर सायंकाळी मिळे

फेसफुलांचे सफ़ेद शिंपित वाटेवरती सडे
हजार लाटा नाचत येती गात किनारूयाकडे

नाईट मोड

हा खरोखर एक मस्त मोड आहे ह्या मोडमध्ये नवनवीन प्रयोग करून तुम्ही काही कमालीची रंगीत आणि मनोरंजक शॉट्स तयार करू शकता. नाईट मोड (म्हणजे स्लो शटर) कमी प्रकाशामध्ये शूट करू शकतो परंतु तुम्हाला कॅमेरामध्ये जास्त वेळासाठी शटर स्पीड सेट करावा लागतो आणि तेव्हाच तो निट फोटो पकडू शकतो आणि अश्यावेळी फ्लॅश बंद होऊन फोटो निघतो...तुम्हाला एक योग्य असा फोटो हवा असल्यास तुम्हाला ट्रायपॉड वापरणे आवश्यक आहे पण कधी कधी कॅमेरा ट्राईपॉडला न लावता हातात धरून फोटो

काढण्याचीही एक वेगळी मजा असते बघा
जेव्हा तुम्हांला मुद्दाम फोटोची बॅकग्राउन्ड
धुसर (ब्लर) ठेवायची असते.... हे तुम्ही एखाद्या
नाचाचा फोटो काढतांना किंवा पक्षी घेतांना करुन पाहू
शकता हा मोड तुम्हाला उत्कृष्ट दर्जाचे फोटो देऊ
शकत नाही परंतु तो मुख्यतः आयएसओ पातळी
वाढवत तसेच फ्लॅश न ठेवून कमी प्रकाशातही फोटो
क्लिक करायला मदत करतो....

आता हीच काही उदाहरण बघा जे नाईट मोड
आउटडोर फोटोग्राफीची उदाहरणे आहेत ....
ह्यासाठीचे सेटिंग आहे अपेर्चर $f/3.5$ शटर $1/6$
आणि आय एस ओ ६४०

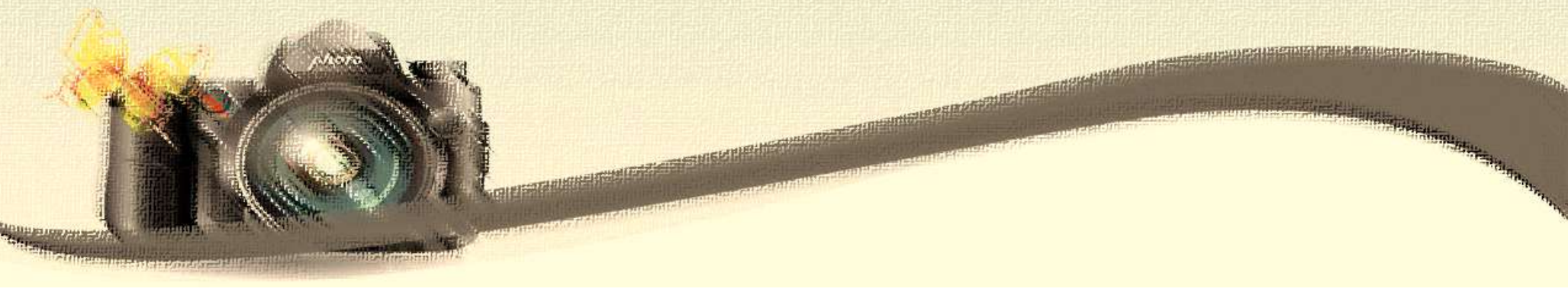

ह्यासाठीचे सेटिंग आहे **अपेचर f/५.० शटर ०.५ आणि आय एस ओ ६४०**

आता बघा कसा आय एस ओ जास्त ठेवलाय ह्या फोटोत जेव्हा आय एस ओ जास्त तेव्हा तो शटर स्पीडही वाढवतो... आता आय एस ओ जास्त नसेल तर शटर स्पीड कमी लागतो आणि त्यामुळे तुमचा फोटो बिघडण्याची शक्यता अधिक असते .... अश्यावेळी तुम्हाला फोटो शेकी होऊ द्यायचा नसेल तर तुम्हांला ट्रॉईपॉडची मदत घ्यावी लागते.... आता हे वरचेच फोटो बघा जे ट्रॉईपॉड न ठेवता कॅमेरा हातात धरून काढलेत...

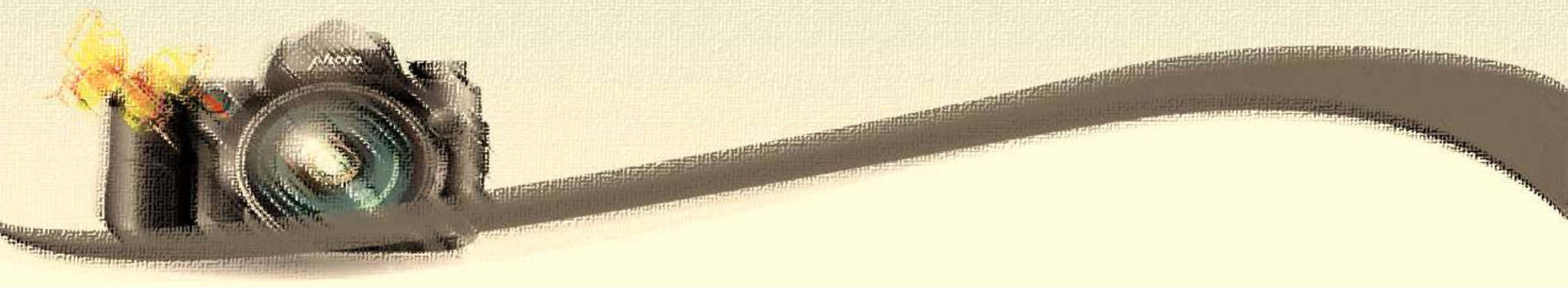

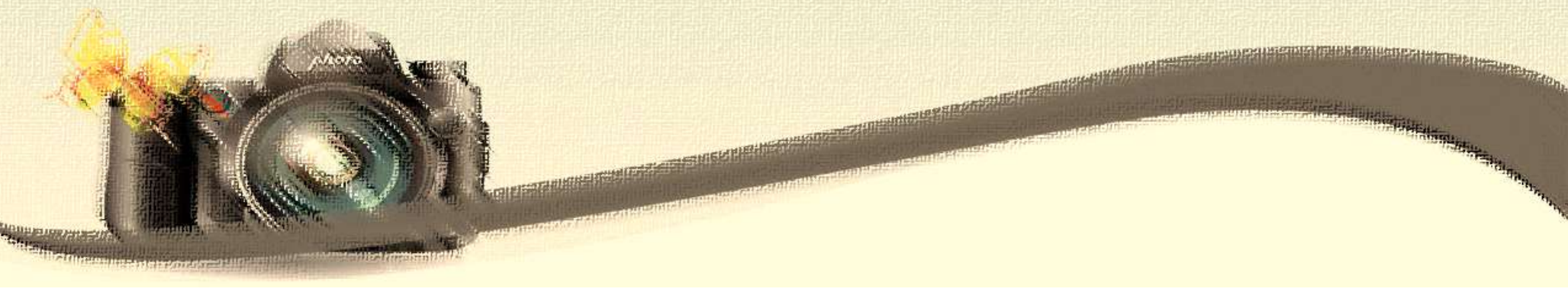
मुव्ही मोड 📷

हा एक फार उपयुक्त मोड आहे असं म्हणायला हरकत नाही.... अनेकदा काय होतं की, तुम्हांला एखादं छानसं दृश्य दिसतं.... ते तुमच्या आठवणीत कायम रहावं म्हणुन तुम्ही फोटो काढून ठेवता... पण आता नवीन कॅमेरामध्ये मुव्ही मोड हा पर्याय सुद्धा उपलब्ध झालाय... ज्यामध्ये तुम्ही शूट करू शकता आणि त्या आठवणी तुम्ही पुनःपुन्हा पाहूही शकता ... खरंतर ते क्षण पुन्हा एकदा जगू शकता... आहे कि नाही गंमत.... अर्थात जरी त्याची क्वालिटी व्हिडीओ कॅमेरा इतकी अप्रतिम नसली तरी तसं बघायला गेलं तर कामचलाऊपणासाठी हा मोड नक्कीच उपयुक्त ठरू शकतो... पण अर्थात एक गोष्ट ध्यानात ठेवायची ती म्हणजे तुमच्या कॅमेराचं खरं कार्य हे फोटो काढणं हे असल्याने त्याची मेमरी क्षमतासुद्धा मर्यादित असते... जेव्हा तुम्ही व्हिडीओ शूट करता तेव्हा ती मेमरी पटकन भरून जाते .... अश्यावेळी घाबरण्याचे कारण नाही अजून एखादं मेमरी कार्ड तुम्ही ठेवू शकता....

अजूनही काही वेगवेगळे मोड डिजिटल कॅमेरामध्ये सापडतात :-

- १) पॅनारॉमिक/ स्टिच मोड:- जेव्हा तुम्ही पॅनारॉमिक फोटो घेता म्हणजे एखादा गोलाकार देखावा संपूर्णपणे एका फोटोत पकडणं शक्य नसतं.... तेव्हा २-३ भागात तो फोटो काढायचा आणि कॅमेरातल्या पॅनारॉमिक सेटिंगमुळे तो फोटो एकत्र चिकटवून एक आयताकृती लांबट मोठा देखावा एकाच फोटोतून मिळतो .....
- २) स्नो मोड:- बर्फामध्ये असलेल्या देखाव्याला टिपायला हा मोड वापरतो....
- ३) फायरवर्क मोड:- फटाक्यांची आतषबाजी टिपण्यासाठी हा मोड वापरतात ...
- ४) किडस पेट मोड :- काही चलचित्र किंवा धावते ऑब्जेक्ट फोटोत पकडण्यासाठी हा मोड आहे... हा मोड शटर स्पीड आपोआपच कमी ठेवत असल्याने फोटो बिघडत नाही ...

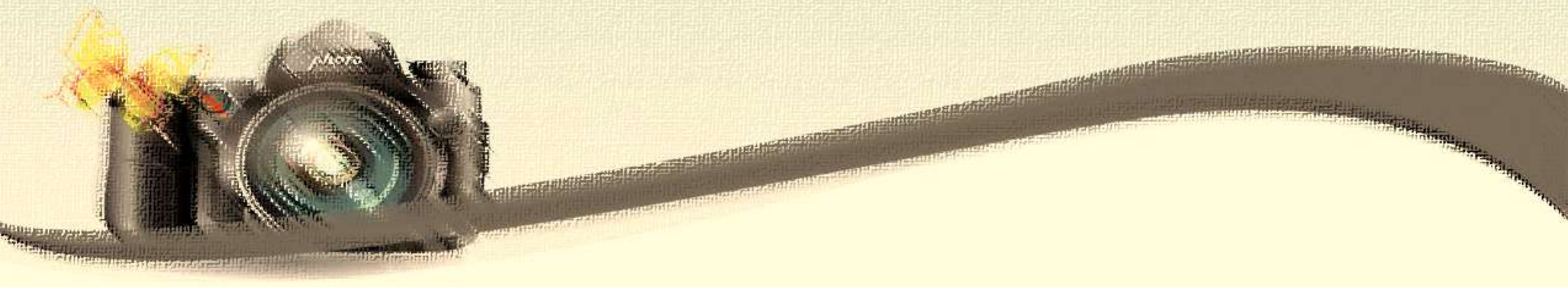

५) अंडरवॉटर मोड:- अंडरवॉटर फोटोग्राफी करता पाण्यात वापरण्यासाठी वेगळी यंत्रणा असते.

६) बीच मोड :- हा असा एक मोड ज्यात ब्राईट लाईट वापरला जातो ...

७) इनडोअर मोड:- हा बंद जागेत वापरला जात असल्याने ह्यात नैसर्गिक प्रकाश वापरता येत नाही... ह्या मोड मध्ये शटर स्पीड आणि व्हाईट बॅलन्सचा समन्वय साधण्यात येतो....

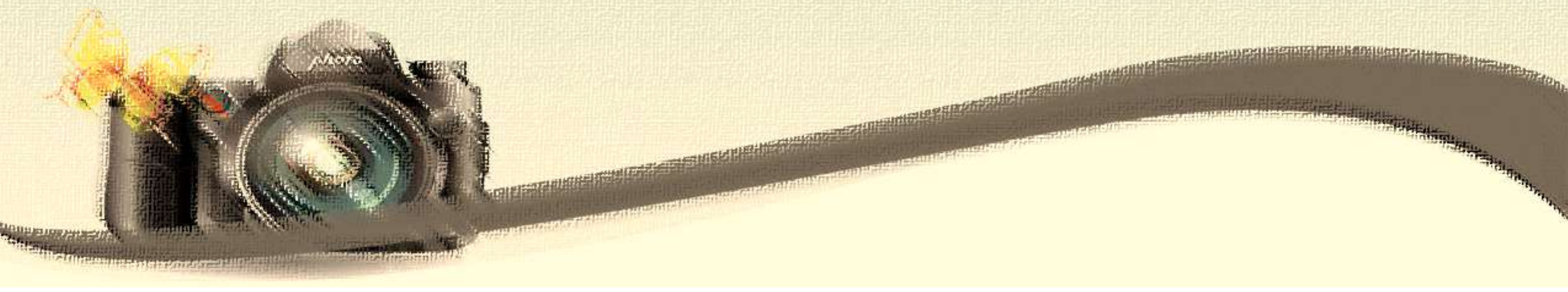
८) फ्लोलिएज मोड :- ह्यामध्ये सॅच्युरेशन वाढवून फोटोला एक वेगळाच रंग दिला जातो....

सेमी ऑटोमॅटीक मोड

अप्रेचर प्रायोरिटी मोड (A or AV)

हा सेमी आटोमेटिक किंवा सेमी मैन्युअल मोड म्हणा हवे तर. ज्यात तुम्हाला फक्त अपर्चर निवडायचे असते बाकी सगळे काम तुम्ही कॅमेराच्या डोक्यावर सोपवायचं असतं... म्हणजे शटर स्पीड, आय एस ओ सगळं निवडायचे काम कॅमेराच्या माथी ... आपण त्याची चिंता करायची नाही ... आहे कि नाही मस्त ... हा मोड जेव्हा फारसा शटर स्पीड कंट्रोल करायचा नसतो तेव्हा फार छान उपयोगी येतो. ते कश्याप्रकारे हे आता निट समजावून सांगतो

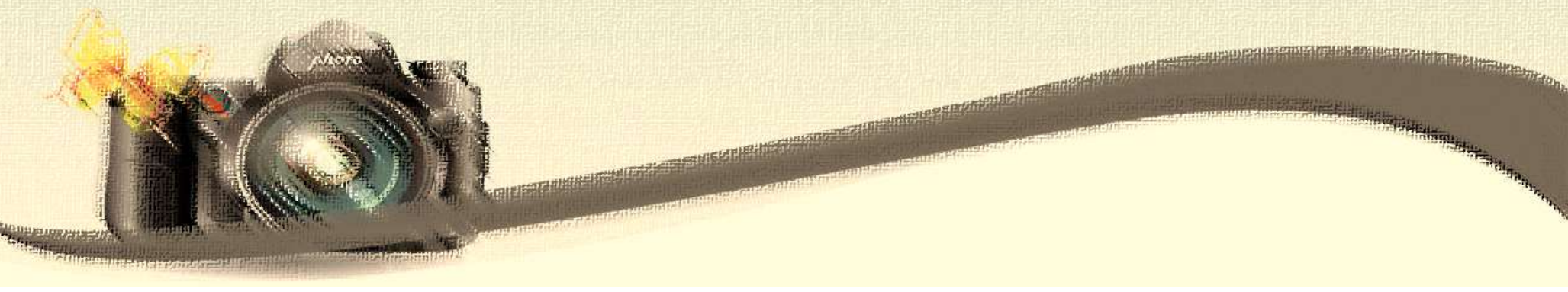

शटर प्रायोरीटी मोड (S or TV).

शटर प्रायोरीटी मोड हा तसा तर अपेर्चर प्रायोरीटी मोडच्या जवळपास सारखाच तरीही ह्यात तुम्ही तुमचा शटर स्पीड निवडता आणि तुमची बाकीची सेटिंग कॅमेरा आपोआप निवडतो.... तुम्ही अर्थातच हा मोड निवडण्याच्या मागचं कारण हेच कि तुम्हांला तुमचा हवा तसा शटर स्पीड निवडता यावा ... म्हणजे आता उदाहरणच द्यायचं झालं तर जेव्हा तुम्ही स्पोर्ट्स फोटोग्राफी करत असता तेव्हा तुमच्या समोरचा खेळाडू हा स्तब्ध उभा नसतो तर तो हलत असतो अश्यावेळी तुमचा फोटोही हलतो म्हणजे ब्लर येतो... अश्यावेळी जर तुम्ही शटर स्पीड जलद ठेवला असेल तर तुम्ही तो शॉट अचूक पकडाल.... तसच ह्या उलट जर तुम्ही एखाद्या धबधब्याचा फोटो घेताय तेव्हा तुम्हाला शटर स्पीड कमी ठेवावा लागतो कारण तिथे तुम्हांला कॅमेरामध्ये तुलनेने कमी प्रकाश मिळत असतो....

प्रोग्राम मोड (P)

काही डिजिटल कॅमेरांमध्ये हा प्रायोरीटी मोड असतो आणि ऑटो मोडहि असतो तर काही कॅमेरांमध्ये प्रोग्राम मोड हाच ऑटो मोड असतो... आणि जेव्हा हा ऑटो मोड हाच प्रोग्राम मोड असतो तेव्हा तो कॅमेरातील इतर फीचर्सहि कंट्रोल करत असतो .... म्हणजेच व्हाईट

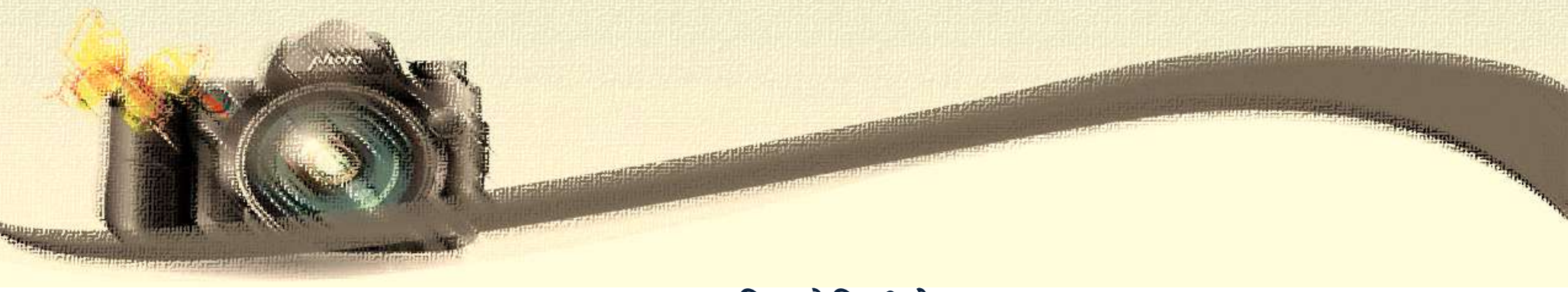

बॅलन्स, आय एस ओ, अर्थात प्रत्येक कॅमेरा थोड्याफार फरकाने वेगवेगळा असल्याने अश्या वेळी कॅमेरा मॅन्युअलचा आधार घेऊन तुम्ही तुमच्या कॅमेरा मधील ऑटो मोड आणि प्रोग्राम मोड जाणून घेऊ शकता .....

मॅन्युअल मोड

या मोडमध्ये आपण आपलं कॅमेरावर पूर्ण नियंत्रण असतं आणि आपल्यालाच शटर स्पीड, अपेचर, आयएसओ, व्हाईट बॅलन्स, फ्लॅश ह्या सगळ्याचा विचार करायचा असतो... हा मोड आपल्या इच्छेने आणि अगदी आपण मनात जसा विचार करतोय तसा शॉट कॅमेरामध्ये पकडण्याची संधी खरंतर आपल्याला देतो ... हे मी क्लीक ५ मध्ये निट सविस्तर समजावून सांगितले आहे. क्लिकच्या ह्या सहाव्या भागात आपण कॅमेरा आणि त्याचे निरनिराळे मोड जाणून घेतले... आता तुम्ही नव्यानेच फोटोग्राफी करताय किंवा एक छंद म्हणून जोपास्ताय तर, हे निरनिराळे मोड बिनधास्त वापरून बघा... ह्यातून तुम्हाला तुमच्या फोटोग्राफीचा आनंद घेता येईल आणि एकदा का तुम्हाला तो विश्वास आला कि काही तरी चॅलेंज म्हणून मॅन्युअल मोडही वापरून पहा ... तुम्हाला फोटोग्राफी प्रयोग करत करत खेळतांना छान छान फोटोचा आनंदही देत राहिल...

चला तर मग... वाट कसली पाहताय ... लागा कामाला... !!

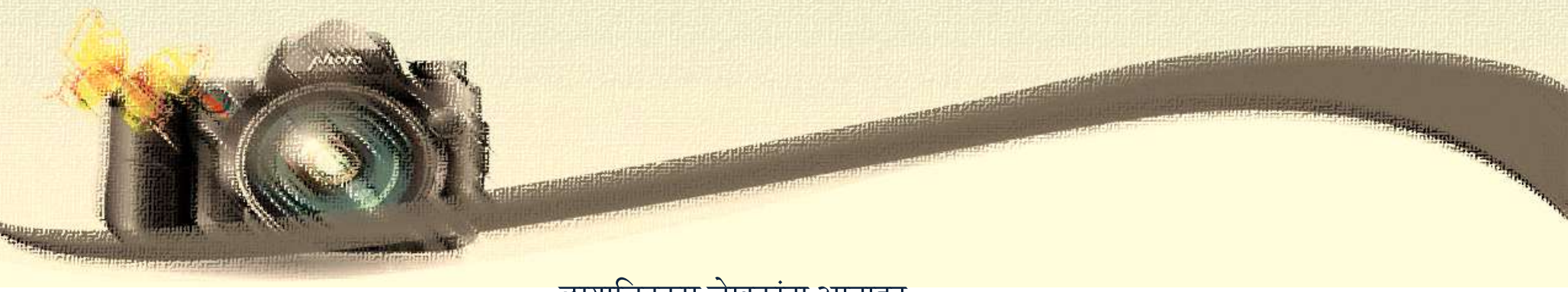
वाचक मित्र मैत्रिणीहो

आपले अभिप्राय हवेत.

हर्षज पाटकर हे चांगले छायाचित्रकार आहेत यावर दुमत नाही. त्यांच्या (व इरावती पाटकर यांच्या) लेखनशैलीबद्दल आपलं काय मत आहे? त्यांनी एक संपूर्ण पुस्तक लिहावं का? जर असं पुस्तक बाजारात आलं तर त्याला वाचकांचा प्रतिसाद कसा असेल? तुमचं मत कळवा आणि श्री हर्षज पाटकर आणि इरावती पाटकर यांचेकडून एक सुंदर भेट मिळवा. एक पुर्ण रेझोल्युशनमधलं छायाचित्र जे तुम्ही डेस्कटॉप बॅकग्राउंड म्हणून वापरू शकाल.

पत्ता : iraharsh@gmail.com किंवा esahity@gmail.com

छायाचित्रकार लेखकांना आवाहन.....
समर्थ रामदासांनी आपल्याला सांगितलं आहे, की

जे जे आपणांसी ठावे
ते ते इतरांसी सांगावे
शहाणे करून सोडावे
सकळ जन

फोटोग्राफी ही खूप कॉम्प्लेक्स कला आहे. एखाद्या चांगल्या फोटोकडे डोळसपणे कसे बघावे हे समजून घ्यावे लागते. आता तर प्रत्येकच जण मोबाईलवरून फोटो काढतो. पण प्रोफेशनल ते प्रोफेशनल. त्याची डेपथ व उंची समजून घेता यावी यासाठी आपल्याकडून मदत हवी. आपले निवडक फोटो व त्यावरचे राइट अप आमच्याकडे पाठवा. त्यावर रितसर पुस्तक बनवून आपल्या अधिकारांसह ते प्रसिद्ध करू.

धन्यवाद

आपले नम्र

टीम ई साहित्य

esahity@gmail.com

